

Załącznik nr 1 do uchwały nr.....
Rady Miejskiej w Przasnyszu
z dnia.....

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W MIEŚCIE PRZASNYSZ
NA LATA 2024 – 2026**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. Regulacje prawne	5
2. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem pomocy społecznej	6
2.1 Piecza zastępcza	11
2.2 Wsparcie asystenta rodziny	15
2.3 Karta dużej rodziny	18
2.4 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	18
2.5 Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny	19
2.6 Zasoby instytucjonalne	21
3. Adresaci Programu	21
4. Cele Programu	22
5. Realizatorzy Programu	27
6. Źródła finansowania Programu	27
7. Monitoring i ewaluacja	28
8. Zakończenie	29

Wszystkie szczęśliwe rodziny są do siebie podobne, ale każda nieszczęśliwa rodzina jest nieszczęśliwa na swój sposób. Nie wybieramy sobie rodziców, podobnie jak rodzice nie wybierają sobie dzieci.
– Lew Tolstoj-

WSTĘP

Rodzina jest pierwszym i fundamentalnym środowiskiem życia dziecka. Mówi się o niej, jako o podstawowej komórce społecznej, w której odbywa się wychowanie oraz opieka nad dzieckiem. Dopóki realizacja funkcji opiekuńczo- wychowawczej przez rodziców przebiega prawidłowo, zapewniając tym samym dziecku ochronę praw i wszechstronny rozwój, wówczas rodzina jest najważniejszym miejscem harmonijnego wzrostu młodego człowieka.

Jednym z najważniejszych celów rodziny winna być dbałość, aby warunki socjalno-bytowe i atmosfera wychowawcza, w jakich przebywa dziecko były jak najlepsze. Rola rodziny nie kończy się jednak na tym etapie, ani wówczas gdy dziecko wchodzi w dorosłość i bierze odpowiedzialność za swoje życie. Środowisko rodzinne nieustannie otacza człowieka i jest ono najważniejszym miejscem jego życia i rozwoju. Żadna inna forma nie jest w stanie go zastąpić. Prawidłowo funkcjonująca rodzina tworzy korzystne środowisko wychowawcze i opiekuńcze, zaspokaja wszystkie potrzeby dziecka w sferze psychicznej i materialno-bytowej, jest źródłem poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Są jednak rodziny, które w sposób niewłaściwy wypełniają swoje role. Pojawiające się w rodzinie, w sposób ciągły, negatywne sytuacje powodują ograniczenia w działaniach opiekuńczo-wychowawczych. Taka rodzina staje się wówczas rodziną dysfunkcyjną. W rodzinach dysfunkcyjnych występują najczęściej braki lub niedostatki w zaspokajaniu potrzeb biologicznych, uczuciowych i rozwojowych. Następstwem tego jest dezorganizacja środowiska wychowawczego, społecznego, emocjonalnego. W rodzinach takich niejednokrotnie zachodzą zjawiska patologiczne, np. alkoholizm, przemoc, rozwody lub śmierć rodziców, sieroctwo społeczne, narkomania, przestępczość, próby samobójcze, ubóstwo i bezrobocie. Brak właściwej opieki rodzicielskiej i nieporadność życiowa powodują, że rodziny takie nie potrafią sprostać swoim obowiązkom i stają się rodzinami niewydolnymi wychowawczo.

Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2024 poz. 177) określa zasady i formy pomocy rodzinom mającym trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz sprawowania pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą zadania wspierania rodziny i pieczy zastępczej podzielone zostały na gminę, powiat i samorząd województwa. Pierwszym i najważniejszym ogniwem systemu wspierania rodziny jest gmina. Jej działania powinny być skierowane na profilaktykę oraz wszechstronną pomoc rodzinie w kryzysie tak, aby mogła sobie poradzić z trudnościami. Prawidłowa diagnoza problemów rodziny oraz działania profilaktyczne wspierające dziecko w rodzinie są formą najbardziej skuteczną. Praca z rodziną biologiczną, w sytuacji wymagającej umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej musi mieć na celu zwiększenie oddziaływań umożliwiających powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające utrzymanie pełnej rodziny są wskazane zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z finansowaniem pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Realizowane w ramach niniejszego Programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie usystematyzowanych działań, tj.:

1. Diagnoza sytuacji rodziny i najbliższego środowiska
2. Analiza przyczyn pojawiających się kryzysów
3. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziców
4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej
5. Dążenie do integracji i reintegracji rodziny.

Odpowiednio zaprojektowane instytucjonalne formy wsparcia powinny mieć charakter pomocniczy, tj. uwzględniać zasoby własne rodziny, odbywać się przy jej aktywnym udziale, oraz za jej zgodą. Powyższe oddziaływania pozwolą rodzinom odzyskać poczucie własnej sprawczości i powrócić do prawidłowego wykonywania zadań i funkcji.

Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym trudności, oraz sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, oraz inne

podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny opierać się na zasadach wzajemnej współpracy, oraz poszanowania godności wszystkich uczestników. Realizacja programu będzie odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, przy wykorzystaniu jej zasobów własnych, oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje na rzecz rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja). Każdy potrzebujący powinien mieć zapewnione wsparcie i posiadać pewność, że może je otrzymać w instytucjach do tego celu powołanych.

Podmiotem realizującym program jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu. Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu.

I. REGULACJE PRAWNE

Głównym założeniem niniejszego programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do funkcjonowania, poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale również na całej rodzinie.

Art. 16 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej mówi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajduje się pod szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej¹.

Definicja rodziny regulowana jest również przez prawo międzynarodowe. Zgodnie z art. 16 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka „rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa”.

Podstawy działań ujęte w ramach Programu są spójne z zadaniami przyjętymi w następujących aktach prawnych:

---

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2.04.1997r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

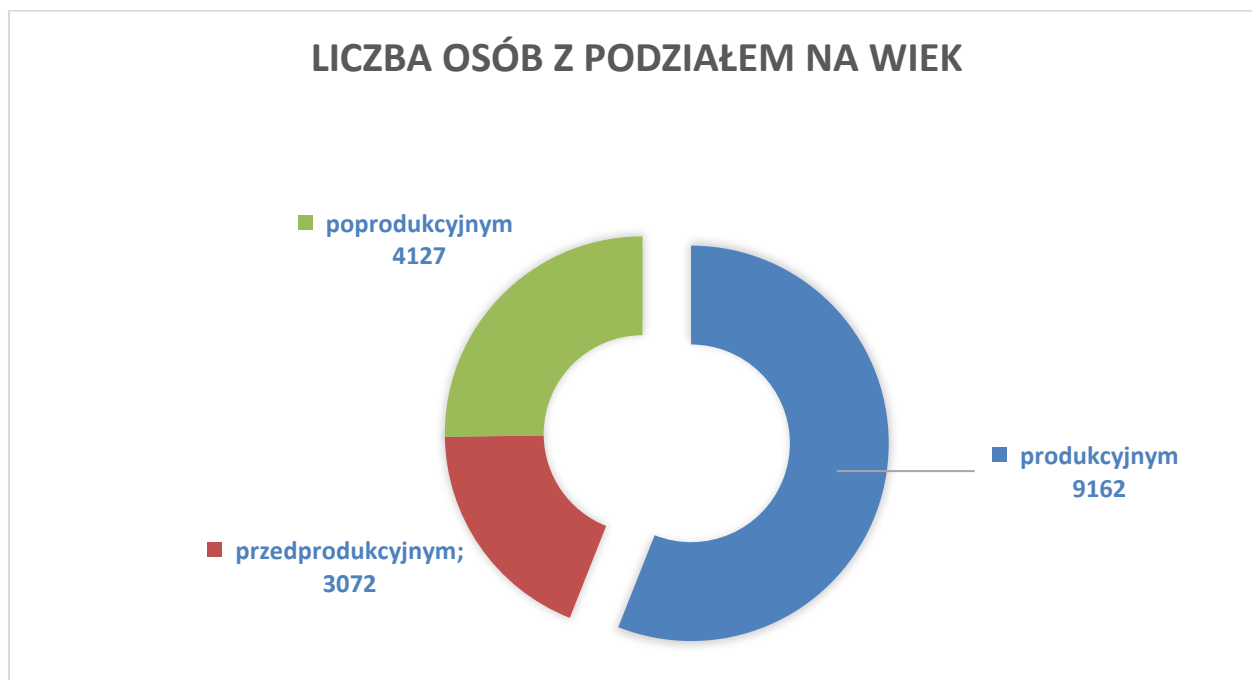
- ✓ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (Dz.U. z 2024 poz. 177)
- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 poz. 1249 ze zm.)
- ✓ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, (Dz.U.2023 poz. 901 ze zm.)
- ✓ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 poz. 2151)
- ✓ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Przemocy w Rodzinie dla Miasta Przasnysz na lata 2020-2025
- ✓ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 poz. 571)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii(Dz.U z .2023 r. poz.1939)
- ✓ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2023 r. poz.1923).

Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną. Ma to na celu pomoc w odzyskaniu przez rodziców funkcji opiekuńczych tj. umożliwienie dziecku powrotu do środowiska rodzinnego. Przyjęte w ramach Programu zadania są spójne zarówno z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

II. CHARAKTERYSTYKA RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM POMOCY SPOŁECZNEJ

Miasto Przasnysz w 2023 roku liczyło 16 9361 osób, z czego 52% stanowiły kobiety, a 48 % mężczyźni. Liczba osób w wieku produkcyjnym to 9 162 osób (w tym 4 788 mężczyzn i 4 374 kobiet), natomiast w wieku przedprodukcyjnym to 3 072 osób (w tym 1 577 mężczyzn i 1 495 kobiet) oraz w wieku poprodukcyjnym – 4 127 osób (w tym 1 409 mężczyzn i 2 718 kobiet

W ostatnich latach obserwuje się tendencję spadkową w odniesieniu do liczby mieszkańców Przasnysza.

Źródło: dane Urząd Miasta Przasnysz - ewidencja ludności

Znaczenie i rola rodziny w całości kształceniu rozwoju dziecka jest kwestią bezsporną. W odniesieniu do dziecka umiejętności wychowawcze mają kluczowe znaczenie. Każde dziecko wymaga komunikowania uczuć oraz udzielania wsparcia stosownego do wieku i potrzeb indywidualnych. Jego rozwój zależy od warunków środowiskowych, właściwego zaspokajania przez rodziców potrzeb dzieci tych podstawowych oraz wyższego rzędu.

Do głównych funkcji rodziny zalicza się:

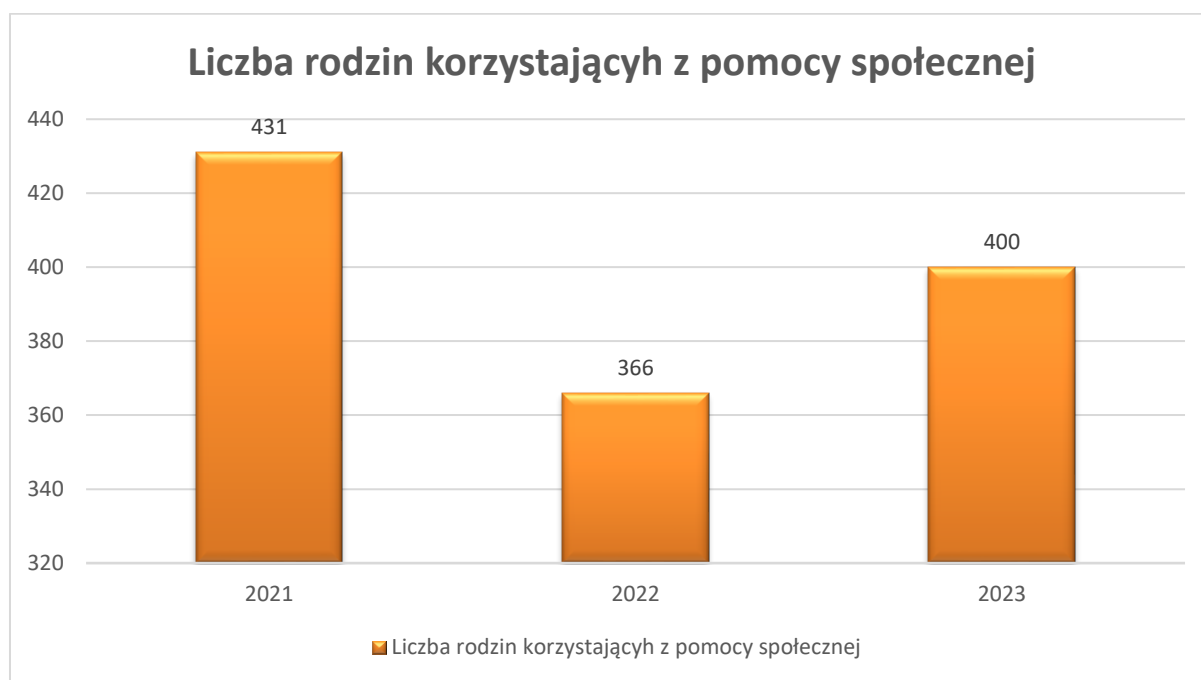
- funkcje prokreacyjne - przygotowanie dzieci do wejścia w życie społeczne, ich pielęgnowanie i wychowanie oraz zapewnienie im odpowiedniego startu życiowego,
- prowadzenie gospodarstwa zaspokajającego potrzeby członków rodziny,
- sprawowanie pieczy nad życiem członków rodziny, ich zachowaniem, kulturą, zdrowiem, trudnościami życiowymi.

Zaburzenie którejś z tych funkcji powoduje nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny. Jednym z najistotniejszych czynników warunkujących właściwe funkcjonowanie dziecka w środowisku jest zdolność rodziców do reagowania w sytuacjach kryzysowych oraz codzienne postępowanie zgodne z potrzebami dziecka, określone przez wiedzę, system wartości, norm i sposobów zachowania jednostki. Niezbędna jest świadomość celów wychowania i umiejętność działania wychowawczego.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonowania rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Punktem wyjścia do określenia zadań Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu.

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w mieście Przasnysz.

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu

Analizując powyższe dane zaobserwować można spadek w liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej. Natomiast, po znacznym zmniejszeniu ilości rodzin w roku 2022, rok 2023 przyniósł spory wzrost, choć dalej mniej rodzin korzystało z pomocy w porównaniu z rokiem 2021.

Odrębnej analizie należy poddać typ rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu. W poniższej tabeli zaprezentowane dane z podziałem na liczbę osób w

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

rodzinie , liczbę dzieci w rodzinie, liczbę dzieci w rodzinach niepełnych oraz rodziny emerytów i rencistów.

Tabela 1. Typy rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu w latach 2021-2023

Typ rodziny		Lata		
		2021	2022	2023
Rodziny ogółem		431	366	400
Liczba osób w rodzinach	1	234	192	212
	2	48	45	37
	3	50	35	44
	4	41	45	49
	5	31	26	37
	6 i więcej	27	23	21
w tym rodziny z dziećmi ogółem:		180	139	160
Liczba dzieci w rodzinach	1	56	35	37
	2	58	45	60
	3	39	36	41
	4	14	13	11
	5	7	6	7
	6 i więcej	4	2	1
Rodziny niepełne ogółem		72	40	50
Liczba dzieci w rodzinach	1	28	15	13
	2	27	14	21
	3	13	8	11
	4	4	3	5
Rodziny emerytów i rencistów ogółem		22	59	84
Liczba osób w rodzinach	1	18	51	67
	2	1	6	12
	3	2	1	3
	4 i więcej	1	1	2

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu

Należy zwrócić szczególną uwagę, na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej znajdujących się w wieku poprodukcyjnym – w roku 2021 było to 22 rodziny natomiast w 2023 – 84 rodziny. Obserwujemy drastyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym korzystających ze wsparcia pomocy społecznej.

Z powyższych danych wynika, że największą grupę rodzin stanowią rodziny z dwójką dzieci w 2023 roku – 60 rodzin, kolejną najliczniejszą grupę stanowią rodziny z trojgiem dzieci (41 rodzin). Natomiast najmniejszą grupę stanowią rodziny z piątką dzieci i więcej i jest ich kilka(łącznie 8 rodzin).

Warto podkreślić, że w latach 2021- 2023 we wszystkich prawie przedziałach dotyczących liczby dzieci w rodzinie obserwowana jest tendencja spadkowa. Zaobserwować można również spadek liczby rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej, w 2021 roku było to 72 rodziny natomiast w 2023 roku – 50 rodzin.

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące powodów korzystania z pomocy społecznej w latach 2021 -2023.

Tabela 2. Liczba rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Przasnyszu w latach 2021– 2023 z podziałem na dysfunkcje

Przyczyna trudnej sytuacji życiowej	Lata		
	2021	2022	2023
Ubóstwo	307	259	240
Bezrobocie	241	162	176
Niepełnosprawność	102	99	123
Długotrwała lub ciężka choroba	225	176	184
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	99	76	80
Alkoholizm	24	15	21
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	32	18	17
wielodzietność	15	15	12

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

Bezdomność	32	26	32
Przemoc w rodzinie	33	32	40

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu

Jak wskazują powyższe dane głównym powodem korzystania z pomocy społecznej w latach 2021-2023 było ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. W 2023 roku liczba rodzin objęta wsparciem z powodu ubóstwa wyniosła 240, bezrobociem 176 natomiast z powodu długotrwałej choroby pomoc otrzymały 184 rodziny. Kolejną przyczyną korzystania z pomocy jest niepełnosprawność. W 2023 roku z powodu tej dysfunkcji pomoc otrzymało 123 rodziny. Porównując powyższe dane możemy zauważyć, że w stosunku do 2021 w 2023 nastąpił spadek rodzin korzystających z pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego(w 2021 roku – 99 rodzin, w 2023 roku -80 rodziny). Obserwujemy natomiast nieznaczny wzrost rodzin, w których występuję przemoc, w 2021 roku było to 33 rodziny, natomiast w 2023 roku już 40 rodzin. Liczba tych rodzin na przestrzeni ostatnich trzech lat utrzymuje się na podobnym poziomie.

Problemami jakie najczęściej dotyczą współczesną rodzinę to m.in. bezrobocie, alkoholizm, długotrwała choroba i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych oraz przemoc domowa. Dotychczasowe doświadczenie wskazują na potrzebę wsparcia rodzin naturalnych na początkowym etapie występowania którejkolwiek dysfunkcji. Pozwala to zapobiec głębokiemu kryzysowi w rodzinie, który może skończyć się odebraniem dzieci z rodzin biologicznych. Przy zapewnieniu wsparcia pracowników socjalnych, asystenta rodziny i pomocy innych instytucji w znacznym stopniu rosną szanse na pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej.

2.1 Piecza zastępcza

Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone, sąd opiekuńczy wydaje odpowiednie zarządzenia dotyczące władzy rodzicielskiej. Sąd może zarządzić umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, w instytucjonalnej pieczy zastępczej albo zarządzić umieszczenie małoletniego w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzicom dziecka, o których mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, chyba że dobro dziecka wymaga zapewnienia mu niezwłocznie pieczy zastępczej. W momencie przekazania dzieci poza rodzinę naturalną asystenci rodziny

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

i koordynator pieczy zastępczej podejmują działania zmierzające do powrotu dzieci do domu rodzinnego przy współpracy rodzin biologicznych, dlatego też praca asystentów rodziny w dużej mierze ukierunkowana jest na zatrzymaniu tego zjawiska.

Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci z miasta Przasnysz, przebywającą w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych w latach 2021 – 2023.

Lp.	Formy pieczy zastępczej	Lata/ liczba dzieci		
		2021	2022	2023
1.	Rodziny zastępcze spokrewnione	8	8	7
2.	Rodziny zastępcze niezawodowe	10	7	5
3.	Rodziny zastępcze zawodowe	15	17	17
4.	Instytucjonalna piecza zastępcza	4	3	4
Razem		37	35	33
1.	Liczba rodzin biologicznych z których dzieci przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej	20	19	19
2.	Dzieci umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	4	3	4

Dane: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu

Porównując lata 2021-2023 zaobserwować można, że liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej utrzymuje się na podobnym poziomie. Dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w 2021 roku było 37, natomiast w 2022 roku – 35 dzieci, również w roku 2023 – 35 dzieci. Liczba rodzin biologicznych z których dzieci przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2021 - 2023 również utrzymuje się na podobnym poziomie. W roku 2021 było to 20 rodzin, w 2022 roku i 2023 roku - 19 rodzin. W 2023 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało 4 dzieci.

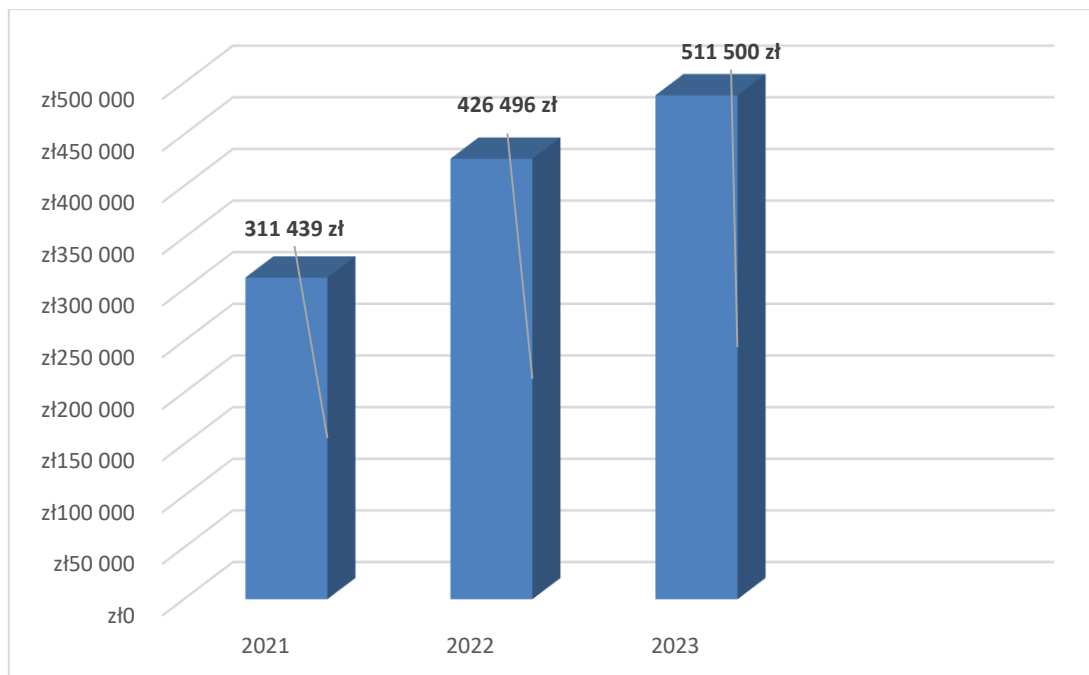
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, a gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi odpowiednio wydatki związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu w latach 2021-2023 poniósł następujące wydatki związane z zapewnieniem opieki w pieczy zastępczej:

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu

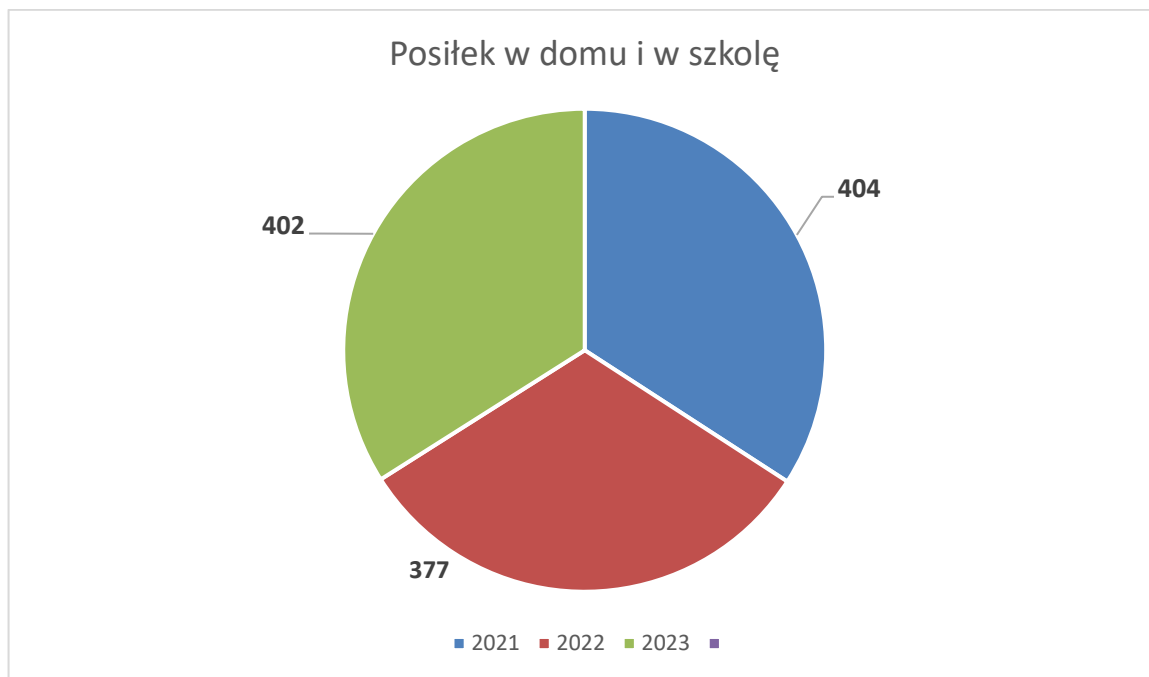
Z powyższych danych wynika, że na przestrzeni lat 2021 -2023 nastąpił istotny wzrost kosztów ponoszonych przez miasto w związku z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej albo w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Od kilku lat obserwuje się znaczny wzrost kosztów na powyższe zadanie. Wzrost ten wynika nie tylko ze wzrostu wysokości wynagradzania rodzin zastępczych zawodowych ale również z okresu przebywania dzieci w pieczy zastępczej i procentowym udziałem miasta w tych kosztach. Porównując rok 2021, gdzie koszty poniesione przez gminę wyniosły 311 439 zł do roku 2023, gdzie koszty te kształtowały się na poziomie 511 500 zł wynika, że nastąpił wzrost o 39,1% w stosunku do 2021 roku.

Jednym z rodzajów wsparcia którym zostały objęte rodziny z miasta Przasnysz było realizowanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej programu „Posiłek w domu i w szkole”. Jego celem jest wspieranie samorządów gminnych w realizacji zadania własnego o charakterze obowiązkowym tj. dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach oraz zapewnienia posiłku

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

osobom go pozbawionym. Program przewiduje również przyznanie świadczenia pieniężnego (zasiłków celowych) z przeznaczeniem na zakup artykułów żywnościowych.

Poniżej zaprezentowano dane dotyczące liczby osób objętych powyższym wsparciem.

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu

Z danych wynika, że liczba osób korzystających ze wsparcia w formie posiłków bądź zasiłku celowego na zakup żywności utrzymuje się od trzech lat na podobnym poziomie – 2021 rok - 404 osoby; 2022 rok – 377 osoby i 2023 rok – 402 osoby.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 2019 roku realizuje również program Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej. Celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te mają możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Program ma na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych. Poniżej zaprezentowano liczbę osób, które skorzystały z tej formy wsparcia w latach 2021-2023

	Liczba osób objętych wsparciem w ramach Programu	W tym liczba dzieci do lat 18
2021 rok	7	1
2022 rok	25	3
2023 rok	42	2

Od 2021 roku obserwuje się stały wzrost osób objętych wsparciem asystenta w ramach Programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej. Świadczy to niewątpliwie o dużym zainteresowaniu Programem jak również znacznym zapotrzebowaniem na tego rodzaju usługi.

2.2. Wsparcie asystenta rodziny

Do zadań asystenta rodziny należy przede wszystkim wspieranie rodzin biologicznych mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej . Zadania te realizowane są poprzez: opracowanie i realizację planu pracy z rodziną, współtworzenie planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej, udzielanie pomocy rodzinie w rozwiązywaniu najważniejszych problemów, motywowanie i wspieranie aktywności rodziny, współpracę z organizacjami, jednostkami administracji rządowej i samorządowej działającymi na rzecz rodziny. Praca asystentów rodziny służy udzielaniu rodzinie wszechstronnej pomocy tak, aby mogła ona poradzić sobie z trudnościami i w wystarczającym zakresie realizować zadania wynikające z funkcji rodziny. Wsparcie asystentów rodziny jest formą profilaktyki i przeciwdziałania takim zjawiskom pojawiającym się na gruncie życia rodzinnego, które obligują służby do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Działania pomocowe realizowane przez asystentów prowadzone są również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Wówczas ich celem jest przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej i umożliwienie powrotu dziecka pod opiekę rodziców.

Asystent zobowiązany jest do prowadzenia dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną, w tym dokonywania okresowej oceny sytuacji rodziny oraz monitorowania

funkcjonowania rodziny po zakończeniu z nią pracy. Pomoc świadczona przez asystenta rodziny jest zawsze prowadzona za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sytuacja, gdy na mocy postanowienia sądu rodzinnego rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny jako bezwzględnie konieczna metoda wsparcia jej funkcjonowania. Instytucja asystenta służy koncentrowaniu działań pomocy społecznej na bezpośrednich kontaktach z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Rolą asystenta jest pomoc rodzinie w poprawie jej sytuacji życiowej, nauka prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych. Ponadto asystent powinien wspierać aktywność społeczną i zawodową rodziny, motywować jej członków do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu od 2018 roku zatrudnia dwóch asystentów rodziny. Wsparciem asystenta rodziny są objęte rodziny w których zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Z chwilą, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy i po analizie sytuacji może wnioskować o przydzielenie asystenta rodziny. Współpraca pomiędzy rodziną a asystentem rodziny opiera się na wspólnym opracowaniu i realizacji planu pracy.

Zakres działań asystenta rodziny obejmuje następujące obszary:

- bezpośrednia praca z rodziną,
- bezpośrednia praca z dzieckiem,
- działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny

Zadaniem asystenta rodziny jest przede wszystkim udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w uzyskaniu zatrudnienia, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Oznacza to pomoc bardzo wszechstronną – od pomocy w codziennych obowiązkach domowych – uczeniu racjonalnego gospodarowania, żywienia, sprzątnia itp. do pomocy przy poszukiwaniu zatrudnienia, załatwianiu spraw urzędowych, rozwiązywaniu problemów i konfliktów, które występują w rodzinie. Zadaniem asystenta jest również wzbudzenie w podopiecznych wiary w swoje możliwości oraz motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych za niemożliwe, uświadomienie im, że to od nich zależy los ich rodziny.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

Tabela 3. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Przasnyszu w latach 2021 – 2023

	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	33	28	28
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	87	78	76

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu

Z danych zaprezentowanych w powyżej tabeli wynika, że od 2021 roku, liczba rodzin w których zdiagnozowano potrzebę udzielenia wsparcia w formie asystenta rodziny utrzymuje się na zbliżonym poziomie (33 rodziny w 2021 roku i 28 rodzin w 2023 roku). Rodziny objęte wsparciem asystenta w większości są rodzinami wielodzietnymi w 2021 roku w rodzinach było 87 dzieci natomiast w 2023 roku 76 dzieci. Nie ulega wątpliwości, że zapotrzebowanie na wsparcie w postaci asystenta rodziny jest nadal na wysokim poziomie, a problemy z jakimi boryka się współczesna rodzina często przerastają kompetencję opiekuńczo – wychowawcze rodziców.

Niejednokrotnie asystenci rodziny musieli podejmować działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom. W sytuacji podejrzenia że bezpieczeństwo dzieci jest zagrożone a proces opiekuńczo – wychowawcy przebiega z rażącymi zaniedbaniami asystenci rodziny wysyłali informację do Sądu Rejonowego w Przasnyszu o niepokojącej sytuacji w rodzinie.

	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Liczba rodzin w których zabezpieczono dzieci	2	1	2
W tym liczba dzieci	9	1	6

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu

Jak wynika z danych zaprezentowanych powyżej w 2021 roku na podstawie postanowienia Sądu w pieczy zastępczej zostało umieszczonych dziewięć dzieci z dwóch rodzin, natomiast w 2023 roku w dwóch rodzinach zabezpieczono w pieczy zastępczej 5 dzieci. objętych wsparciem asystenta rodziny.

2.3 Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski program wspierający rodziny wielodzietne. Oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin z co najmniej trojgiem dzieci zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług. W mieście Przasnysz z takiej formy skorzystało:

2021 rok- 148 rodzin

2022 rok – 365 rodzin

2023 rok – 358 rodzin

2.4 Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Udzielanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa (art. 90r ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty). Ministerstwo Edukacji Narodowej wypełniając zadanie dotyczące udzielania pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych opiera się na środkach rezerwy celowej budżetu państwa, która zwiększa środki na pomoc materialną realizowaną przez gminy.

Podstawą prawną przyznawania stypendium i zasiłku szkolnego jest ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty.

Poniżej zostały przedstawione dane liczbowe dotyczące liczby uczniów objętych wsparciem:

Rok szkolny	Liczba złożonych wniosków	Liczba przyznanych stypendiów
2020/2021	72	136
2021/2022	56	52
2022/2023	66	66

Dane: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu

2.5 Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodziny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu w partnerstwie z Instytutem Pracy i Spraw Socjalnych oraz firmą OSI CompuTrain Sp. z o.o. w okresie od 1 lutego 2020 r. do 31 maja 2022r. realizował projekt „Potencjały - nowe formy kapitału społecznego w gminie miejskiej Przasnysz”. Celem projektu było opracowanie, przetestowanie i włączenie do polityki innowacyjnego modelu interwencji ukierunkowanej na podnoszenie kapitału społecznego, także wśród osób borykających się z różnymi problemami, przez zmianę schematów poznawczych odbiorców, zgodnie z założeniami i z wykorzystaniem technik ekonomii behawioralnej. Główny rezultat projektu to poprawa skuteczności działań w zakresie wyrównywania szans życiowych dzieci i młodzieży w oparciu o opracowany innowacyjny model zmiany schematów poznawczych i zmniejszenia psychologicznych i społecznych kosztów związanych z dziedziczeniem ubóstwa.

Na projekt składało się 20 zadań w których uczestniczyły zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci oraz młodzież. Zadania zostały tak pomyślane, aby przekazywać treści merytoryczne w lekkiej, często zabawowej formie. W realizację projektu zaangażowane były instytucje samorządowe gminy miejskiej Przasnysz, a wśród nich m.in. Miejska Biblioteka Publiczna, Miejski Dom Kultury, Szkoła Podstawowa nr 2 oraz Muzeum Historyczne.

W projekcie uczestniczyło 10 rodzin z terenu miasta Przasnysz. Łącznie udział wzięły 42 osoby w tym: 9 kobiet, 5 mężczyzn i 28 dzieci.

Realizacja 20 zadań pozwoliła na stworzenie przestrzeni i sposobności dla ich uczestników, aby w ramach bezpośrednich interakcji mogli wspólnie rozwiązywać problemy i poznawać sposoby myślenia i działania innych osób. Zaproponowane w ramach modelu zadania posiadały różną formę od szkoleniowej, poprzez edukacyjną, a także zabawową. Dzięki temu wzmocnieniu uległo poczucie sprawczości oraz nabranie przekonania, że można mieć wpływ na życie własne i swojej rodziny szczególnie wśród tych uczestników, którzy doświadczali rozmaitych problemów życiowych. Poza poprawą funkcjonowania w środowisku, wzmocnieniem poczucia własnej wartości obserwowaliśmy zmiany w sposobie funkcjonowania całych rodzin. Można było zaobserwować wzrost kompetencji w zakresie poszukiwania pracy oraz w zakresie planowania budżetu domowego.

Kolejne działania wspierające rodziny prowadzone są od kilku lat na Osiedlu bloków socjalnych, przy ulicy Zawodzie w ramach Programu Organizowania Społeczności Lokalnej. W

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

2022 roku przeprowadzono kilka działań na rzecz integracji rodzin zamieszkujących bloki socjalne:

„Międzynarodowy Dzień Pizzy”

Pracownicy Działu Pracy Socjalnej w ramach organizowania społeczności lokalnej wspólnie z nieformalną grupą mieszkańców „Osiedla Zawodzie” obchodzili „Międzynarodowy Dzień Pizzy.” Była to dobra okazja do spędzenia wspólnie wolnego czasu podczas ferii. Dzieci wraz z rodzicami wykonały całą pracę związaną w wykonaniem pizzy. Wspólnie przygotowywali ciasto, kroili i układali składniki. Działanie to było doskonałą okazją do zademonstrowania przez rodziców swoich talentów i umiejętności. W spotkaniu uczestniczyło siedem rodzin.

„Piknik sąsiedzki”

Pracownicy Działu Pracy Socjalnej MOPS Przasnysz w ramach organizowania społeczności lokalnej wspólnie z nieformalną grupą mieszkańców „Osiedla Zawodzie” zorganizowali Piknik sąsiedzki. W spotkaniu uczestniczyły 53 osoby w tym dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.

W roku 2022 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonował Klub Rodzica. Spotkania odbywały się dwa razy w miesiącu. **Uczestniczyło w nich 10 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.** Spotkania miały charakter warsztatowy, prowadzone były przez pracowników socjalnych. Celem było zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Wspólnie omawiane były bieżące tematy zgłaszane przez uczestników. Stworzona została przestrzeń do wymiany własnych radości, problemów co pozwalało zmniejszyć wątpliwości oraz niepokoje rodziców, ułatwić zaakceptowanie trudnych sytuacji rodzinnych. W ramach funkcjonowania Klubu organizowano również wspólne spotkania z dziećmi i rodzicami podczas, których prowadzono gry i zabawy.

Warte podkreślenia są również działania prowadzone na rzecz rodzin uchodźców z Ukrainy, które zamieszkały w Przasnyszu:

- Zbiórka niezbędnych przedmiotów dla ludności cywilnej pozostałej w mieście Berdyczów (Ukraina),
- Nauka języka polskiego prowadzona przez wolontariuszy
- Uruchomienie punktu konsultacyjnego dla obywateli Ukrainy mieszkających na terenie miasta Przasnysz,

- Powołanie grupy wsparcia dla obywateli Ukrainy mieszkających na terenie naszego miasta (spotkania co dwa tygodnie)

Wsparciem w ramach pracy socjalnej objęto 71 rodzin ukraińskich tj. 190 osób dorosłych i 114 dzieci.

2.6 Zasoby instytucjonalne

Program w Mieście Przasnysz powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności, szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną. Koordynatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu realizujący jego założenia przy współpracy z:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
- Poradnią Psychologiczną dla Dzieci i Młodzieży
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Kuratorską Służbą Sądową
- Sądem Rejonowym w Przasnyszu
- Placówkami Oświatowymi
- Zespołem Interdyscyplinarnym
- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej
- Organizacjami pozarządowymi

III. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do rodzin z miasta Przasnysza, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zagrożonych ubóstwem oraz innymi zjawiskami dysfunkcyjnymi.

Działania określone w niniejszym dokumencie kierowane są w szczególności do:

A. rodzin:

- ✓ bezradnych i/lub niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

- ✓ przeżywających kryzysy – zagrożonych rozpadem, demoralizacją
- ✓ uwikłanych w problem przemocy i/lub uzależnienia

B. dzieci i młodzieży, szczególnie:

- ✓ z rodzin dotkniętych kryzysem i rodzin dysfunkcyjnych
- ✓ przejawiających trudności wychowawcze

Program kierowany jest do rodziców, dzieci, opiekunów faktycznych i prawnych a także do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży

IV. CELE PROGRAMU

Niniejszy program ukierunkowany jest na zapewnienie kompleksowej opieki i wsparcia dla rodzin zagrożonych dysfunkcjami. Oczekiwany efekt realizacji Programu ma być szeroko rozumiana poprawa sytuacji dziecka i rodziny.

Cele :

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzin.
2. Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
3. Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach.
4. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Cel operacyjny nr 1				
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych rodzin.				
L.p	Działania	Rezultaty działań	Realizatorzy	Wskaźniki
1.1	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin, sprawnie działający system szeroko pojętej pomocy społecznej, objęcie pomocą materialną osób/rodzin do tego uprawnionych,	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu	Liczba rodzin: objęta pomocą społeczną, korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego.
1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb żywieniowych rodzin	Miejski Ośrodek Pomocy	Liczba rodzin: dzieci i osób dorosłych korzystających z

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

	tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”	Współpraca z instytucjami w celu organizacji dożywiania,	Społecznej, placówki oświatowe	posiłków w programie i poza programem
1.3	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym	Wsparcie finansowe rodzin, objęcie pomocą materialną osób/rodzin do tego uprawnionych,	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci objętych wsparciem w postaci stypendium szkolnego
1.4	Zapewnianie rodzinom możliwości skorzystania z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (FEAD	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb żywieniowych rodzin, współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu organizacji pomocy żywnościowej,	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych wsparciem w ramach Programu
1.5	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	Współpraca z PCPR w celu zabezpieczenie potrzeb dzieci przebywających w pieczy zastępczej, Pokrycie znacznej części kosztów za utrzymanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba dzieci w pieczy zastępczej, nakład środków finansowych
1.6	Objęcie pracą socjalną rodzin potrzebujących Wsparcia w wychowaniu dzieci	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych rodzin, rozwój poradnictwa, wprowadzenie nowych form	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba osób korzystających z poradnictwa. Liczba udzielonych porad. Liczba podmiotów udzielających wsparcia.

Cel operacyjny nr 2

Wsparcie rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

L.p	Działania	Rezultaty działań	Realizatorzy	Wskaźniki
2.1	Zapewnienie wsparcia przez asystentów rodzinom przeżywającym trudności w	Przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej, podniesienie kompetencji	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

	wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	wychowawczych rodziców i opiekunów	Placówki oświatowe, Służba zdrowia, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	
2.2	Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych „Karta Dużej Rodziny”.	Zapewnienie wsparcia rodzinom wielodzietnym poprzez przyznanie KDR	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Ilość złożonych wniosków. Ilość wydanych kart.
2.3	Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	Utrwalanie kompetencji wychowawczych, wsparcie w sytuacjach kryzysowych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki oświatowe, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Liczba rodzin objętych monitoringiem
2.4	Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Podniesienie kompetencji wychowawczych, wspieranie rodziców i opiekunów w procesie wychowywania dzieci, zapobieganie sytuacjom kryzysowym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Sąd Rodzinny	Liczba rodzin objętych monitoringiem przez pracownika socjalnego. Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora sądowego.
2.5	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	Pozyskanie rodzin wspierających w najbliższym otoczeniu dziecka, poszerzenie oferty pomocowej dla rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej.
2.6	Realizacja projektów na rzecz rodzin	Dodatkowe wsparcie dla rodzin z dziećmi, rozszerzenie oferty pomocowej dla rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, wzmocnienie kompetencji społeczno-wychowawczych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki oświatowe	Liczba osób objęta wsparciem. Liczba zrealizowanych programów

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

Cel operacyjny nr 3				
Zapobieganie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach.				
L.p	Działania	Rezultaty działań	Realizatorzy	Wskaźniki
3.1	Monitorowanie sytuacji i wspieranie rodzin przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny i kuratora sądowego	Przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów w rodzinach, udzielanie wsparcia rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej, współpraca instytucji na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Sąd Rodzinny, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora oraz współpracą z asystentem rodziny
3.2	Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych	Udzielanie kompleksowego wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, podejmowanie działań korekcyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach wychowujących małoletnie dzieci, współpraca instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uruchamianie i prowadzenie procedury Niebieskiej Karty,	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych, Ilość rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”
3.3	Zapewnienie pomocy rodzinom/osobom borykającym się z problemem alkoholowym	Kierowanie wniosków do MKRPA o podjęcie działań wobec osób z problemem alkoholowym, kierowanie wniosków do Sądu o podjęcie leczenia, podejmowanie działań korekcyjnych wobec osób z problemem alkoholowym, współpraca instytucji działających na rzecz rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu, przeciwdziałanie pogłębianiu się dysfunkcji w rodzinach wychowujących małoletnie dzieci	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Liczba wniosków do MKRPA; liczba osób, które podjęły terapię, liczba osób, które ukończyły terapię

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

Cel operacyjny nr 4				
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.				
	Działania	Rezultaty działań	Realizatorzy	Wskaźniki
4.1	Realizacja programów wsparcia finansowo – materialnego dla uczniów z rodzin dysfunkcyjnych.	Wsparcie finansowe rodzin, objęcie pomocą materialną osób/rodzin do tego uprawnionych,	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu, Placówki Oświatowe	Liczba realizowanych programów. Liczba dzieci objętych pomocą materialną.
1.2	Organizowanie grup wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych.	Przeciwdziałanie pogłębianiu się problemów w rodzinach, udzielanie wsparcia rodzinom z dziećmi będącym w trudnej sytuacji życiowej, współpraca instytucji na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi, Utrwalanie kompetencji wychowawczych, wsparcie w sytuacjach kryzysowych	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Liczba grup wsparcia. Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia
1.3	Prowadzenie działalności profilaktycznej w ramach realizowanych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców i opiekunów	Współpraca instytucji działających na rzecz rodzin, dodatkowe wsparcie dla rodzin z dziećmi, rozszerzenie oferty pomocowej dla rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi,	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu Placówki Oświatowe Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba programów. Liczba uczestników
1.4	Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.	Wsparcie finansowe rodzin, objęcie pomocą materialną osób/rodzin do tego uprawnionych, współpraca instytucji na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba dzieci i młodzieży biorącej udział w wypoczynku letnim

Oczekiwane rezultaty realizacji Programu:

- a) stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- b) poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia i pomocy,
- c) wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- d) pozostawienie dzieci w miejscu zamieszkania z rodziną,
- e) konsolidacja działań różnych instytucji i organizacji, pracujących na rzecz rodziny,
- f) podniesienie i rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie w środowisku,
- g) reintegracja rodziny naturalnej

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorami Programu Wspierania Rodziny w Mieście Przasnysz będą: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Powiatowe (szkoły i przedszkola) Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, zakłady lecznicze, szczególnie Poradnia Leczenia Uzależnień, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego i Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Do realizacji Programu włączone będą również organizacje pozarządowe oraz kościoły i związki wyznaniowe.

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania wynikające z Programu będą finansowane:

- ze środków jednostek samorządu terytorialnego,
- ze środków budżetu Państwa (w tym rządowych programów),
- z innych środków (w tym Unii Europejskiej).

VII. MONITORING I EWALUACJA

Jednostką odpowiedzialną za wdrażanie oraz monitorowanie „Programu Wspierania Rodziny w Mieście Przasnysz na lata 2024-2026” jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które przyzwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Monitoring będzie stałym i ciągłym procesem obserwacji zmian ilościowych i jakościowych, mającym na celu zapewnienie informacji na temat skuteczności podejmowanych działań oraz osiągniętych rezultatów. W ten sposób zostanie zapewniona bieżąca i etapowa kontrola stopnia realizacji nakreślonych zadań. Wypracowane wnioski będą stanowiły rekomendacje do określenia priorytetów zadaniowych oraz zabezpieczenia finansowego na realizację zadań. Po zakończeniu realizacji działań określonych w prezentowanym dokumencie sporządzony zostanie raport końcowy. Zostanie w nim dokonana ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz zostaną wskazane te formy działań, które powinny być kontynuowane w latach następnych oraz te, które powinny ulec modyfikacji. W perspektywie długoplanowej monitoring umożliwi zatem obserwację i analizę adekwatności stosowanych metod zmierzających do osiągnięcia celu oraz ewentualnych zmian strukturalnych w zakresie kierunków działań.

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie:

- sprawozdań rocznych z realizacji zadań przez jednostki realizujące poszczególne zadania,
- sprawozdania końcowego z realizacji Programu przedłożonego Radzie Miasta Przasnysz

Określone dla poszczególnych zadań wskaźniki ich realizacji mają charakter jakościowy i ilościowy oraz odnoszą się bezpośrednio do oczekiwanych efektów działań. W ramach poszczególnych celów i zadań wskazano podmioty odpowiedzialne za ich realizację, rozumianą jako nadzór nad wykonaniem zadania.

W ramach ewaluacji prowadzona będzie:

- wstępna informacja o podejmowanych działaniach w ramach programów,
- bieżąca informacja na podstawie sprawozdań,
- okresowo informacja o realizacji standardów opieki i wychowania wobec dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami ustawy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny jest zadaniem własnym gminy.

VIII. ZAKOŃCZENIE

Program Wspierania Rodzin w Mieście Przasnysz na lata 2024-2026 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin. Opieka nad dzieckiem i rodziną jest jednym z kierunków działań lokalnego systemu pomocy społecznej. Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny konieczne jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami.

Program jest finansowany ze środków budżetowych Miasta Przasnysza. Poszczególne podmioty odpowiadające za jego realizację mogą pozyskiwać dodatkowe środki finansowe z administracji rządowej oraz innych źródeł, m.in. ze środków unijnych. Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań systemu pieczy zastępczej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50% wydatków przeznaczonych na realizację zadania.

Istotne jest, by pomoc specjalistyczna (psychologiczna, socjalna, prawna) mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna. Tworzony system wspierania rodziny i pieczy zastępczej ma na względzie przede wszystkim dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności. Skuteczna pomoc dla rodzin w przezwyciężaniu trudności w funkcjonowaniu rodziny i wychowaniu dzieci może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości. W lokalnym systemie oddziaływać

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W MIEŚCIE PRZASNYSZ

---

w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe wspieranie dziecka i rodziny oraz spowoduje właściwą realizację Programu Wspierania Rodziny w Mieście Przasnysz.